

Nro. 10.

**A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből Kedden Februárius 4-ik napján 1812-ik
esztendőben.

B é t s.

A' Béváltóczédula mellé, mint a' Bétsi egyetlenegy folyó pénz mellé szükségesképpen megkívántató réz pénzre nézve ilyen Felséges rendelés hirdettetett-ki: —

„Mi *Első Ferentz*, Isten' kegyelméből Austriai Császár, Magyar, Cseh, Gallítzia, Lodomeria Országok' Királya, Austria' Fő Hertzoge, etc.

„Azolta, hogy a' mi Alattvalóinknak boldogságokra intézett Finantziai Pátensünk az 1811-ik esztendőben Februárius 20-ikán kijött, arra vala a' mi különös atyai figyelmetességünk egye-

nesen intézve, hogy olyan mérték szerint való új rézpénzt veretessünk, a' mely a' jelen való időbéli állapottal és a' belső kereskedéssel meg egyezzek, tudniillik, hogy egy Bétsi mázsa rézből Bétsi folyó pénzben 215 forint 20 krajtzár kerüljön ki, a' mely munkának mi olly szorgalmatossággal is utánna láttatunk, hogy az 1811-ik esztendőben Februárius 1-ső napjától, mint attól a' naptól fogva, a' melyen a' Bankóczédulák a' folyamatból egészen kivételtetnek, az új réz pénz már egy részint kibotsátathassék, és a' réz pénznek közönséges reguláztatása, melyet mi az 1811-dik esztendőben Februárius 20-dikán költ Pátensünk 23-ik tizikelye szeréot magunknak fenntartottunk, munkába vétethessék —

Bonnellyhezképpést meghatároztuk.

1)-szor. Az újantában verett réz pénz (melynek formája a' Pátens mellett ki van nyomtatva) áll három krajtzáros, egy krajtzáros, fél krajtzáros, és negyedrészes krajtzáros darabokból. Ezen pénznemek, az 1812-dik esztendőben Febr. 1-ső napjától fogva folyamatba botsátatnak, és ezeket minden magános emberek és közönséges kassák az ő meghatározott névbetsek szerént 3, 2, $\frac{1}{2}$, és $\frac{1}{4}$ krajtzárban minden ellenmondás nélkül elvenni tartoznak.

2) szor. Hogy a' belső kereskedésnek állapotjában a' fizetésbéli pótolásokra nézve minden megakadásaak eleje vétetődjék, 's mivelhogy az új rézpénz még nintsen olly nagy bőséggel veretve, hogy a' régi réz pénz nélkül most egyszerűen egészen el lenni lehessen: erre nézve a' régi krajtzáros és három krajtzáros darabokat

még egy ideig meg akarjuk tartani; hanem, mint-hogy az 1811-ik esztendőben Febr. 20-dikán költ Pátensünk' 23-ik tikkelyében ezeknek névbetsék tsak előre való képpen határozottatott vala meg, és a' nagyobb alkalmatlanságoknak elkerültetődések végett tsak a' Bankó- és Béváltóczédulák állapotjához lehetett azoknak betséket mérsékelni, hogy már most ezeket is az újantában verett réz pénzel egy mértékre állíthassuk, erre nézve a' folyó 1812-dik esztendő Februáriusának első napjától fogva a' régi három krajtzárosokat két krajtzárra határozzuk, az egy krajtzárosok pedig ugyan ezen naptól fogva egész névbetsék szerént járnak. Ezen két régi pénz nemeket minden közönséges kasszában, és minden magános embereknek, ezen határozás szerént minden ollenmondás nélkül el kell venni.

3) szor. Ohajtottuk volna ugyan, hogy a' Bankóczédula váltására való régi pénz darabokat, tudni illik a' 30 és 15 krajtzárosokat is, mellyeknek verettetések már ezelőtt megszüntettük vala, miagyárt most 1812-dikben Febr. 1-ső napján egészen kivessük a' folyamattól. Hanem minthogy ez, a' minden napi adás vevés dolgában való fontos megdugulás nélkül még nem eshetne: erre nézve a' régi 30 és 15 krajtzáros darabokat ugyan még most meg-hagytuk azon betsék szerént, a' melly ezekre nézve az 1811-ik esztendőben Febr. 20-dikán kijött Pátensben meghatározottatott, de fenntartjuk magunknak, hogy ezeknek is a' folyamattól való egész kivétetések munkába fogjuk vetetni. Ezen idő pon-

tig, mellynek eljövételét mi minden módon gátolnunk fogjuk, minden magános emberek és közönséges kassák ellenmondás nélkül elvenni tartoznak ezen pénz nemeket, tudni illik a' régi harmincz krajtzárosokat hat, a' tizenötösöket három krajtzárban.

4)-szer. Valamint az új, hasonlóképpen a' régi, rész szerént hosszabb, rész szerént rövidebb ideig folyamatban maradáno réz pénznek beolvasztását, 's bé és kivivését, valamint szintén az ezekkel való uzsoráskodást a' már fennálló büntetések alatt leg keményebben megtiltjuk.

5)-ször. Mivelhogy a' réz pénz, mint váltó pénz, a' maga természete és tulajdonsága szerént csak arra való, hogy pótlásul és csak olyan fizetéseben szolgáljon, a' mellyeket Béváltócédulával egészszen eivégezni nem lehet: ehhez képest csak az olyan fizetéseben kénytelenítetik valaki azt elvenni, a' mellyek egy forintnál kevesebbek. Ha p. o. valaki 50 krajtzárt tartozik fizetni, ezen esetben az egész fizetést ellenmondás nélkül el kell venni réz pénzben. Ellenben ha egy forint és 24 krajtzárt kell fizetni, ekkor csak a' 24 krajtzárt kénytelenítetik az ember réz pénzben elvenni. Végzetre, ha olyan fizetés fordul elő, a' mellyet Béváltócédulával egészszen el lehet végezni, ekkor senki nem kényteleníthetik, hogy azt önnön akaratja ellen egészszen, vagy egy rézszit is réz pénzben vegye el.

6)-ször. Valamint már a' mi 1811-dik esz-

endőben Febr. 20-dikán költ Patensünknek 23 dik zikkelyében mind azokat az adóssági leveleket, Kontraktusokat, 's egyéb közönséges írásokat, mellyekben a' fizetések egészszen, vagy tsak rész szerént is réz pénzben határozottak meg, még úgy is, ha az ilyen kötelező írások az említett Pátensnek kijövétele előtt készültek, erőteleneknek lenni nyilatkoztattuk: ehezképpest ezen randelésünket most ismét meg újítjuk, 's ehezképpest mind mostanra, mind jövendőre nézve minden e' féle kötelezéseket megtiltunk, 's minden ilyen tulajdonságú adóssági leveleket, Kontraktusokat, 's egyéb ilyen nemű írásokat, ezen tekintetben erőteleneknek és semmitérőknek lenni nyilatkoztatunk.

Költ a' mi fő és lakó városunkban Bétsben. Januárius 4-dikén, az 1812-dik esztendőben, országulásunknak pedig 20-dik esztendejében. —,

„*Ferentz.*”

„Gróf *Ugarte Aloisius*, Cseh Országi K. Fő és Austriai Első Cancellarius.

„Gróf *Wojna Ferentz.*”

„Az ő Cs. K. F. ge tulajdon parantsolatjára, Báró *Geislern János.*”

* * *

Februárius 1-ső napjától fogva, midőn ez a' Fels. Rendelés közönségessé tétetett, minden adás vevés' fizetés dolga nagy változással foly Bétsben. A' kenyér, melly a' Bankóczédula betse

szerént 20 kr. volna, fizetődik 6 krajtzárral, a marha húsnak fontja 15 krajtzárral, mely ha a folyamathól kivétetett Bankóczédula szerént vétetődne, tenne 1 for. 15 krajtzárt. Ennek a' múlt Januáriusban 1 for. 8 krajtzár volt a' fontya. A' jó sernek pintjét, mellyet itt Regensburgi ser nevezet alatt árúlnak, adják 24 krajtzáron, a' melly tenne régi Bankó szerént 2 forintot. A' közönséges Austriai bor 1 forint; Bankó szerént tenne 5 forintot. — Most ugyan vékony ebédről sem jön ki a' fogadó házakból, a' Bétsi szegénylegény 6, 7 forint aiól, t. j. Bankóczédula szerént értvén a' fizetést. Hanem Béváltóczédála szerént fizeti ugyan azt, 1' forintal 's 12 — 24 krajzárral.

BCU Cluj / *Frantzia Birodalom.*

A' Császár egy új ministeriumot állított fel a' kereskedelemre és manufaktúrákra ügyelő Ministerium nevezete alatt. Az új ministernek neve Gróf *Collin de Sully*.

A' répatzúkor készítésére nézve négy Khémiai oskolák rendeltettek négy Frantzia városokban, a' mellyek között *Straszburg* a' nevezetesebb. A' magokat Patikai, Orvosi, és Khémiai tudományokra szánt ifiak között százat olly intézettel osztanak ki ezen négy oskolákba, hogy azok között, a' kik ezekben három hónapokat töltvén, meg mutathatják, hogy a' tzuokorfozésnek mesterségét jól megtanulták, azonnal 1000 frankot kapjanak. A' Belső Ministerre bízattott, hogy a' folyó 1812-ik esztendőben 100,000

öld földet ültetessen-bé tzu'kor répával. A' tzu'or főzésre 500 szabad levelek osztatnak ki. Igyan tsak a' Belső Ministerre van bízattatva, hogy különösen ő is 4 Császári tzu'kor fábrikát állítasson fel. A' Császári majorban Rambuil-eiben is állít-fel egy ilyen fábrikát a' Korona Perceptora. Az említett ifiak, a' kik a' tzu'kor főzéshez kívántató Khemiára megtanítatnak, a' birodalom külömbkülömb vidékein a' tzu'korfőzést fogják kormányozni.

A' Párisi levelek⁷ erősítése szerént a' múlt esztendőben tsak az egy Rör Departamentomában leg alább 200,000 font tzu'krot főztek répából: az idén pedig annyi répát akarnak természeteni, hogy 600,000 font tzu'kor kerüljön ki belőle.

Az egész Birodalomban a' Frantzia Belső Ministernek eszközlése által 4 millió font tisztítatlan répatzu'kor fog ezen 1812-ik esztendőben főzetezni.

Nancy Jan. 17-ikén. Azok a' kengérsütők, mészárosok, 's egyéb kézmívesek, a' mellyek a' hadi seregekhez szoktak kívántatni, és a' mellyek ezen Departamentomban nem régiben olly véggel özsze-hívatottak vala, hogy az *Albis* vize alsó mellyékein fekvő úgy nevezett *szemmel-tartó armadiához* menjenek, parantsolatot vévénnek, hogy hólnap a' ki rendelt helyek felé útnak induljanak.

Azok az 1240 *Conscriptusok*, vagy rekrúták, a' kiket ezen Departamentom a' folyó 1812-dik esztendőre kiállított, haladék nélkül hozzá fogni köteleztetnek a' katonai foglalatleskedáshoz. —

(A' régibb tudósításokból tudjuk, hogy a' Senátusnak határozása szerint az egész Frantzia birodalomban kiállani rendeltetett rekruták száma a' folyó 1812-ik esztendőben 120,000-re határozatott — Az Orosz Birodalomban pedig 128,000 rekrúta rendeltetett kiállani.)

Azt jegyzik-meg némelly Párisi írók, hogy ott egy idő óta három szomorú játék fordult elő ilyen cím alatt: *Hannibál*. Három külömbkülömb írók készítették ezen játékokat. Mind a' három igen unalmas volt, melyre nézve úgy ítél a' Párisi közönség, hogy a' *Hannibál* históriája nem igen alkalmas szomorú játéknak.

Frantzia Országban *Thionville* mellett egy olyan nagyságú sas lőttek, mellynek kiterjesztett szárnyai 16 lábnyomot tesznek. Különös módon esett az ellövettetése. Egy vadász egy fa alatt sétáló varjat meglővén, mikor azt a' földről fel akarta venni, a' sas a' fáról reá szállott, 's őtet a' körmei közzé fogta. A' vadász védelmezte magát a' mint lehetett. Sokáig viaskodtak együtt, míg végezetre más emberek is érkezhén oda, ezeknek segítségekkel ölte-meg a' vadász a' nagy állatot. Azt tartják rólla, hogy tengeri sas lett volna.

Nagy Britannia.

Januárius 10-dike oly homályos nap volt Londoba, a' millyenre sok esztendő óta nem emlékeznek. A' kalmárbötokban és közönséges írószobákban, Cancellariákban, egész nap égni kellett a' gyertyának; gyertya nélkül lehetetlen volt írni és olvasni. Az úttzára kimenő emberek nem láttak 5 vagy 6 lépésnyire magok előtt. A' piatzokra semmi vásárosok ki nem mentek. Az

előtt való este és azon reggel is nagy havazás volt.

A' Párisi újságok között némelyek felszámolván úgy találták, hogy a' Londoni Udvari újság a' múlt 1811-dik esztendőnek lefolyta alatt 2357 — úgy mint Januáriusban 212, Februáriusban 312, Mártziusban 187, Aprilisben 263, Májusban 263, Juniusban 140, Juliusban 197, Augustusban 119, Septemberben 177, Oktoberben 112, Novemberben 151, Decemberben 250 bankrotirozásokat hirdetett-ki.

Londonban és a' hozzá tartozó külső városokban a' múlt esztendőnek lefolyása alatt 20,645, t. i. 10,445 fiú és 10,200 leány gyermeket kereszteltek. Eltemettek 17,043, t. i. 8868 férfiú és 8175 aszszony embereket. A' halottak között kettő érte-el a' 103 esztendőt. Száraz betegségben 4754, köszvényben 3500 holt meg. Vízbe halva 147-tet találtak. Maga magát 41 ölte meg. Az erős ital 12-tőnek okozta halálát.

A' Párisi Monitorban egy tikkely fordul elő a' Londoni Kurirból az Anglus kereskedelemre nézve, 's nevezetesen a' Frantzia birodalom és Anglia között mostan fenn-forgó criticus kinézésekre nézve. Rövideden az egész tikkelynek foglalatja ennyiben áll: Greenock városa Januárius 6-dikán gyűlést tartván, Angliának jelen lévő állapotját fontolás alá vette, 's kétségbe-hozhatatlan valóságoknak találta lenni a' következendőket, t. i; Ha Anglia a' mostani példa nélkül való tusakodásban a' maga ügyének védelmezését jó móddal folytatni akarja, arra néki felelte sok hadi költség kívántatik, a' melly Angliában minden rangú embereket egyenlő módon

terhel. Eddig Európa volt az ő kereskedésének igen gazdag kútfeje, de a' melly nem csak hogy a' jelenvaló időben bé van dugúlva, hanem mint a' Frantzia birodalom szerentsétlen de igen hatalmas politikája mutatja, még a' valaha lehető megbékéllés után is nagy részint bezáratatva fog kereskedőink előtt maradni, a' kik sok Európai piatzokat, mellyek őket a' hadakozás előtt jó szívvvel szokták volt fogadni, a' megbékéllés után híjába fognak keresni, mert többé reájok nem találhatnak. Mind ezeknek meggondolása arra indíthatja az Anglus kereskedőket, hogy új piatzoknak keresésére induljanak, mellyeket az előtt, mikor Európa nyitva volt előttök, fel sem vettek. Elegendő alkalnatosságot találhatnak erre Asiának és Amérikanak véghetetlen kiterjedésű tengeri vidékein. — „Valameddig mi (ilyen szavakkal végzi a' feljebb nevezett város' gyűlése a' maga szavait) a' mi kereskedésünket és tengeri nagy erőket megtarthatjuk, soha addig a' Frantzia birodalom ditsósság-szomjúzásától nem félhetünk, és soha sem fogunk arra jutni, hogy azon alaton félelmességről panaszolkodjunk keljen, mellyel illy sok Európai nemzetek a' Frantzia Birodalom előtt térdét hajtottak.“

Rénusi Szövetség.

Dantzka Jan. 8-dikán. A' 11-dik Lengyel Segementbéli muzsikások között az egyik a' múlt Decz, 29-dikén egy 13 esztendő zsidó gyermeket olly szín alatt, hogy pénzt akar velle váltatni, megszóllítván, gyilkos módon megölte, mellyet az ő katona pajtásai megtudván, őtet magok általadták a' büntetésre. A' bűnös Jan. 2-dikán a' Dantzában fekvő, 24 ezer emberekből álló

egész őrző sereg előtt agyon lövettetett, melynek alkalmatosságával ilyen gyökeres beszéd intéztetett a' katanasághoz: — „Az őrző seregnek tudtára adatik, hogy a' 11-dik Lengyel Régementbéli muzsikus *Henning*, egy 13' esztendőös zsidó gyermeknek elkövetett gyilkosságáért halálra ítéltetett légyen. Ez a' bűn a' Dantzkai számos őrző seregben, a' melly jó magaviselete és jó rendtartása által közönséges bámúlást gerjesztett, első. A' katonai törvények a' lövésnél egyéb halálos büntetést nem esmérnek. A' Kormányozó Úr azonközben rem akarja, hogy az a' bűnös, a' ki ilyen gyalázatos dolgot elkövetett, azokkal egy helyen temetődjön-el, a' kik magokat katonai bűnök által tették méltókká a' megölettetésre. Erre nézve azt parantsolja, hogy ennek a' bűnösnek teste az ő megölettetésének helyén kerékre fonattassék.

Északi Amerika.

Washington Deczember' 10-dikén. A' Congressus hatalmat adott az Elölülőnek *Maddisonnak*, hogy minden hadi hajókat készíttessen-el a' kivezésre. Most eleinten csak a' partoknak védelmezésére 's a' kereskedő hajóknak kísérésére fognak ugyan ezen hadi hajók fordíttatni: hanem, ha az Anglusok ezen kíséző fegyveres hajóink eránt illendő tisztelettel nem találnak viseltetni: már ezen esetben osztán egyszeriben elkezdődik a' hadakozás. Nemzeti katonáink parantsolatot kaptak, hogy magokat a' fegyverben szorgalmatosan gyakorolják; hajóépítő műhelyeinkben szorgalmatosan foly a' munka; ágyúk és muuzziénk elegendő van, 's a' többi (Ezt a' levelet a' Frantzia újságokban olvassuk.)

Frantzia Generál-Stáb béli tiszt *Gilbert Gillermins* e'képpen fejezi-ki a' Westphaliai Monitor szerént magát egy munkájában az Északi Amerikaiakra nézve: — „Ezen egyesült Statuolnak végrehajtó hatalma (úgy mond) egy erőtelen és tekintet nélkül való katona báb; a' Congressus pedig a' belső részre hajlások' jádzó lap-tája.“

D á n i a.

Koppenhágából ezeket írják Jan. 14-dikén: — Itt néhány házak az elébbvalók között, arra a' ritka egyezésre léptek egymás között, hogy se bort ne igyanak, se a' tzu'kört ne fordítsák többé semmi házi szükségeikre.

Dánia Országnak *Laland* nevű szigetében egy *Sosmarke* nevű helységbea két ember, a' kik ábrázatjokat korommal bé-mázolták, egy 17 esztendő's szép ifjat meg-tímadván meg-herélték. Ezek a' gonosztévők még ki nem tudódtak, de a' mint a' gyanúság van két asszony személy mivelte ezt vak és bolond szeretetből.

A' *Koppenhágai* fő törvényszék egy *Jütlandi* oskola - mester feleségét, a' ki maga férjét méreg ital által igyekezett meg-ölni, arra ítélte, hogy elsőben tüzes vasfogókkal tsipkedtessen meg a' teste, azután pedig feje és kezei elvágattatván, holt teste kerékre vettesen.

Elegyes Dolgok.

Még most is abban az értelemben van e' világ, hogy *Schwarz Bertold* Franciskanus barát találta fel 1354 ik esztendőben a' puskaport, de bizonyos, hogy *Bacon Roger*, a' ki 1294-ik esztendőben holt meg, a' puuskapornak nem tsak erejét, hanem annak minden részeit is jól esmérte.

A' Jézus szerzetebéli papoknak írásaikból azt lehet olvasni, hogy midőn ők mint missionariusok Chinában laktak, a' Chinabéliek az Európaiaknál több száz esztendőkkel előbb esmérték a' puskaport és annak tulajdonságait.

Bruntrutban Helvétziában egy Blanchard nevű órás mester 34 esztendeig való tanulása után olly repetáló órát talált, mellyet 7 nap alatt csak egyszer kell fel vonni, és a' melly egy óra alatt csak 7200-szor pertzent, a' több közönséges órák pedig 17360-szor.

Bernában az oda való oskolának 2-ik és 3-ik klassisában egynehány 12 — 14 esztendős tanuló gyermekek, a' kik tanulástól üres órákban haramjákról való románokat olvastak, magok közül kapitányt és más tiszteket választván, magoknak tolvaj neveket ádttak, sokszor titkos gyűléseket tartottak, azokban vendégeskedtek, dohányoztak, 's magokat a' halgatásra, és tolvajkodásra esküvéssel kötelezték. A' múlt Novemberi Bernai vásárban el is kezdték tanúit mesterségeket, de olly oktalanúl, hogy csak hamar nyomokba akadtak. Az Akadémiai Kurátor, kinek eleibe ment az ellenek való panasz, nyomozván a' dolgot az egész társaságot kitűnta. Melly meg lévén pégyen közülök a' városból, más négyen az oskolából kiűzettek, 12-en megvesszőztettek, a' kevésbé bűnösök pedig megdorgáltattak.

Itt Bétsben a' múlt 1811-ikben 80301 ökör, 2891 tehén, 78288 borjú, 50883 juh, 103556 bárány, 47387 öreg sertés, 15263 középszerű, 23216 südő, 6421 stopós malatz vágatott le, 587187

akó Austriai bor, 118645 akó Magyar bor, 1909 külföldi bor, és 439445 akó ser költ el.

Egy 46 esztendősz szolgálattól ki lépett dragonyos kapitánynak kedve lévén a' házasságra, magát az újság levelek által kihirdette, és mivel magának is 1200 forintból álló penziója van, jó tehetségű, szép, vig kedvű, sem nem igen ifjú, sem nem vén, hanem közép idejű személyt keres magának feleségül.

Frantzia Országban, a' Saonei és Ligerisi Departamentomban, a' *Charoitesei* vidéken olyan dolgot követett el egy farkas, a' melyhez hasonlót hallani alig lehet. Széllyei szaggatott 14 embert, ketőt pedig úgy öszve martzongott, hogy az ispotályban iszonyú kínok között várják kimulásokat. Ugy öszsze van az ábrázatok szaggatva, hogy a' gegéjékbe töltik bé a' levest tápláltatás végett. Egyiknek az egyik szemit, mind két állaival és nyelvének egy részével egyetemben elharapta a' gonosz állat. Ezen farkas azonközben nem volt megdühödve; a' házak körül lappangván, még bé is ment az olyan házakba, mellyeknek ajtókat nyitva találta. Egy este felé azonközben egy házigazda őtet a' maga háza mellett megszemlélvén, 's a' ilintéja után szaladván, a' farkas utánna futott, melyet az ember eszébe vévén az ajtót maga után bérántotta; 's történetből a' farkasnak egyik lábát az ajtóval oda szorította, 's a' szomszédokat segítségére oda kiáltotta, a' kik a' farkast agyan verték. A' gyomrában egy kutya lábát és egy gyermek fejet találtak hajástól.

Berlintől egy óra távolságra Januárius 9-ik napján este felé valami bokros helyen az or-

szág útján menvén három Britzi parasztok, két tolvaj ló háton eleikbe állott, pisztollyal fenyegetvén őket, ha pénzeket és egyéb vagyonaikat önként mingyárt oda nem adják. A' parasztok engedelmeskedtek, hanem az egyik mikor a' pénzt össze keresgélte volna, azt elhullatta. A' tolvajok veréssel fenyegették, ha fel nem szedi. Míg az egyik parasztal a' tolvajok e'képpen tizvódtak, 's már sötétske is lévén, azalatt a' más két parasztok elillantottak, 's a' faluba szerenstésen befutottak. Ott a' fogadóba menvén elő beszéllették a' mi rajtok történt. A' fogadós halván a' beszédjeből a' tolvajok formáját és készületeiket, mondja a' parasztoknak, hogy ezek egy Berli Kertésznek két fiait lévén, a' fogadóból nem régen távoztak-el. Hallván ezt a' megfosztatott parasztok, a' fogadóssal egyetemben azonnal Berlinbe mentek, a' dolgot a' politziai előjáróknak megjelentették, ezek vizsgálódókat küldöttek a' kertész házához, 's csak kevés órák teltek belé, hogy a' két fiút, mint úton álló tolvajt, megtalálták és elfogták.

A, Berli egyik újságban ilyen jeles Török ritkaság fordul elő: — Első *Soliman* Császárnak idejében az 1544 és 1562 esztendőök között élt *Rustem Bascha*, a' ki két versben viselte a' Nagy vezéri fényes hívatalt számos esztendőig. Az ő egyéb kintsei között 8000 turbánok, 1100 külömbkülömb arany paszamántos kontyok, 500 drága kövekkel rakott nyergek, 800 hasonlóképen drága kövekkel gazdagon kirakatot külömbkülömbféle kardok, aranyban és ezüstben 100 millió piasterek, igen drága jó féle kövekkel rakott kóránok, 32 nagy betsű magános gyémántok találtattak.

Hivatalkeresés.

Egy leg jobb korú ember Építőmesteri (Architect) hivatalba kíván valamely Uraságnál lépni, a' mellyre őtet a' következő tudományok teszik alkalmatossá, t. i. a' leg újabb és leg jobb izlés szerént való építésnek mestersége, ahhoz való plánumok' készítése, minden oda kívántató mesteremberekkel való számvetés, az épületnek ahozképpest, hamarsággal, a' maga vigyázása alatt, leg mesterségesebben, jól, és állandóul való elkészíttetése. Alkalmatos ő, tüzi fa kíméllő, leg újabb módí, és önnön találmanya szerént való tűzhelyeknek tsináltatásokra is. Érti a' mezőnek theoretikai és praktikai felmérését, vagy felmérése' mesterségét, vidékek' fekvéseiknek lerajzolását, azokról való plánum készíttést. Ért a' vízi, híd, és külömbkülömb leg újabb módí malom építéshez, külömbkülömb machinák tsinálásához, millyenek a' leg könnyebb mód szerént való merítő, vágó, törő, verő (stompoló) malmok, és emelő machinák. Azon fő Uraságok, a' kiknek ezen alkalmas embert magokhoz befogadni kedvek leszen, bővebben értekezhetnek felőle itt Bétsben, a' belső városban, a' *Jakober* úttzában a' 858 számú háznál az első emeletben a' grádittsal szemben lévő ajtónál. Ő kész a' maga alkalmatos voltát minden féle rajzolatokkal, és eddig való munkáit illető bizonyság levelei által, megmutatni.